

Social Sunday - van eenheid naar verscheidenheid

Wat een prachtig initiatief van Fred Omvlee! Toen Fred vanuit Curaçao zijn idee lanceerde had ik er weinig beeld mij, maar het klonk goed en ik zegde mijn medewerking toe. Volgens mij had Fred er zelf ook weinig beeld bij. Vandaag laat zien, dat dat ook niet hoeft – de dynamiek van sociale communities vindt haar eigen weg en leidt tot prachtige dingen.

Delen en vertrouwen

Wat Fred deed is tekenend voor de kracht van de netwerksamenleving. Hij *deelde* een gedachte, een idee, een beeld met mensen uit zijn eigen netwerk en hij *vertrouwde* dat het zich in de onderlinge uitwisseling verder zou ontwikkelen. Dat zijn de twee woorden die cruciaal zijn in deze zin zijn: *delen* en *vertrouwen*.

Delen en *vertrouwen* maken eenvoudige handelingen tot sacramentele handelingen. Denk maar aan het verhaal van de broodvermenigvuldiging uit het Evangelie. Wat er was werd *gedeeld* in het *vertrouwen* dat er genoeg was – en er was zelfs over! Sta mij toe – in alle eerbied – de link te leggen met de eucharistie, het avondmaal: Jezus deelde zijn leven, zijn lichaam en vertrouwde daarmee zijn missie toe aan mensenhanden, zodat wij ons leven zouden *delen* en leven in *vertrouwen*.

Statement

Terug naar wat hier gebeurt. Het is, denk ik, een *meervoudig statement* dat we vandaag maken. Allereerst dat geloven in de 21^e eeuw geen wereldvreemde exercitie is. Het zijn netwerken als *LinkedIn*, *Twitter* en *Facebook* die ons hier samenbrengen en de meesten van ons leven met deze digita-

le techniek alsof we er mee geboren waren (wat niet het geval is!). Ik zou kerken willen oproepen om goed te kijken wat er hier gebeurt en ervan te willen leren. De traditionele kerken blijven doen alsof ze nog in de *zuilenmaatschappij* leven en bakken *niets* van hun presentie in de *netwerkmaatschappij*. Het is de hoogste tijd!

Maar een nog veel belangrijker statement ligt er in de grote *diversiteit* van deze groep (*vragen!*). Als vanzelf komen hier mannen en vrouwen samen met een enorm verschil in achtergrond. En *waarom* komen we hier bij elkaar? Toch niet omdat we eerst een *gemeenschappelijke kern* hebben benoemd, een *minicredo* waar ons allemaal in zouden kunnen vinden. Zodra wij met elkaar gaan praten over wat we geloven, hoe we in het leven staan, wat ons raakt en beweegt komen de verschillen op tafel. En daar schrikken we niet van, want dat wisten we!

Nee, wat ons hier samenbrengt is, naast nieuwsgierigheid en oprechte belangstelling, vooral: *vertrouwen*. Beter gezegd: *gedeeld vertrouwen*. Ik ken maar een handjevol van de mensen die hier komen. Maar dat zijn wel de mensen die ik graag ontmoet, omdat ik ze (min of meer) ken en (vooral) *vertrouw*. En ik weet dat de anderen die komen, mensen zijn die *zij* kennen of anders mensen die *zij* kennen *via* mensen die ze kennen. In termen van LinkedIn: ik verwacht hier niet alleen de mensen uit de eerste ring van mijn netwerk, maar ook uit de tweede en de derde ring. Ik ken ze niet en toch behoren ze tot mijn netwerk – en ik *vertrouw* ze...

Sociaal kapitaal

Hoe kan dat, elkaar *niet kennen* en toch *vertrouwen*? Het is de moeite waard om nog even goed naar dit proces te kijken. Wat LinkedIn en andere sociale internetplatforms zo interessant maakt is de *transparantie*. Ik laat zien aan al mijn vrienden en contacten met wie ik in relatie sta. Niet om koket te zijn of op te scheppen, maar om hen te laten delen in het *netwerk van vertrouwen* dat ik heb opgebouwd. En elk van mijn vrienden doet hetzelfde. Nee, je vrienden bij Hyves en LinkedIn zijn niet

te vergelijken met de vrienden waarmee je op vakantie gaat, maar het zijn wel mensen die je *vertrouwt*. Als zij je iets sturen vertrouw je de inhoud. Op hun aanbeveling koop je een boek en kijk je een film. Door hun enthousiasme klik je op een linkje.

Vrienden op internet zijn mensen die je vertrouwt. En niet alleen vertrouw je het linkje, maar ook de contacten van hem of haar. Als Marie een toffe meid is en zij kan goed met Brian, zal Brian (die ik niet ken) wel een toffe peer zijn... zo gaat dat. Sociale netwerksites zijn dynamische en transparante plaatsen waar *sociaal kapitaal* kan groeien als nooit tevoren! En sociaal kapitaal is (net als monetair kapitaal!) alleen maar kapitaal als je het deelt - dus *delen* we op internet ons *vertrouwen* in elkaar.

Eenheid of liefde

Weer een sprong. In het afgelopen jaar zijn er allerlei initiatieven geweest binnen de kerk om tot eenheid te komen. De gewezen preses van de synode van de PKN Gerrit de Fijter pleitte voor een nationale synode, protestanten boden excuses aan aan charismatische groepen en omgekeerd, en een paar maanden geleden verscheen het manifest van eenheid *Wij kiezen voor eenheid*. Pogingen om tot eenheid te komen op *inhoud*. Er wordt gezocht naar een gemeenschappelijke minimale, cruciale *kern*...

Ik heb daar eerlijk gezegd *geen fiducia* in. Zodra mensen het meest wezenlijke willen formuleren, zodra er sprake is van een onopgeefbare kern, worden er grenzen getrokken. De verdeeldheid die hiermee overstegen moet worden, is *juist* ontstaan doordat iedereen zijn eigen onopgeefbare kern formuleerde. Dit leidt hooguit tot *hergroepering*, niet tot eenheid.

Maar ik geloof dat het ook niet hoeft. Als Jezus bidt dat zijn volgelingen 'één' zullen zijn, bedoelt hij niet dat ze het 'eens' zullen zijn, maar dat ze elkaar *liefhebben*. Als er in de bijbel over eenheid wordt gesproken dan is het altijd de vrucht van liefde! Jezus vraagt ons elkaar lief te hebben, eenheid is een bijproduct daarvan!

Wie *liefde* zegt, zegt *relatie*. En wie *relatie* zegt, zegt *delen* en *vertrouwen*. Jezus' oproep om elkaar lief te hebben *veronderstelt* verschillen. Er is wat voor nodig om elkaar lief te hebben als je allebei anders in het leven staat. Je spiegelbeeld liefhebben is niet moeilijk – het is waarschijnlijk niet eens liefde. Zoeken naar eenheid op basis van een gelijke kern is de makkelijke weg. Je hoeft niets op te geven, niets te overwinnen. Het is zoeken naar een doorwaadbare plek om de ander te bereiken met droge voeten. Risicoloze eenheid voor bange en laffe mensen. Oecumene *binnen* de comfortzone!

Risicovol leven

Ik stel voor de zoektocht naar eenheid op te geven en haar in te ruilen voor de *zoektocht naar vertrouwen* en *liefde*. Dat is de weg *uit* de comfortzone, een weg voor dappere mensen. Willen we in vrede met elkaar leven, dan zullen we moeten *delen* en *vertrouwen*, dan zullen we moeten investeren in de liefde. Daar is moed en durf voor nodig. Dan ontmoeten we mensen die ons onrustig maken en ons *uit de comfortzone* rukken. Dan verliezen we de veiligheid van beschermende muren. Dan lopen we het risico van verraad en miskennis. Nee, je houdt geen droge voeten...

Maar wie het durft zal er *veel* bij winnen. Mensen zijn gemaakt voor elkaar. Mensen zijn sociale primaten, liefdeswezens, deeldieren. Wie als mens, als gelovige mens, zoekt naar de ander, investeert in vertrouwen, deelt wat kostbaar is... die wordt een mooier mens en een rijker mens. Ik durf wel te zeggen: een mens naar Gods beeld. En iets daarvan mogen we vandaag ervaren. Wie had gedacht dat het internet en de opkomst van sociale media ons daar weer aan zouden herinneren. Mooi!

Diakonaal momentje

En nu praktisch! Fred heeft mij in het programma geplaatst op een plek waar in een traditionele kerkdienst de *collecte* plaatsvindt - het *diakonale moment!* Dan delen we onze rijkdom (al is het vaak vooral het overvloedige

kleingeld). Ik stel voor ook hier een diakonaal momentje van te maken: delen van ons gezamenlijke *sociale kapitaal*.

Wat is de omvang daarvan? Wie is *niet* lid van een sociaal netwerk? Wie heeft er minder dan, zeg, 100 contacten. Wie meer? En wie meer dan 200? 500? Natuurlijk is er overlap, dus laten we zeggen dat we gemiddeld tussen de 150-200 contacten hebben en dat er na overlap zo'n 100 contacten overblijven. Dat betekent dat we met 100 mensen in totaal toegang hebben tot *10.000 contacten*. En als elk van hen ook 100 contacten heeft, staan we hier dus in de 2^e lijn in verbinding met *1.000.000 mensen*. Dat is de *omvang* van ons sociale kapitaal.

En dan de *kwaliteit* van dat sociale kapitaal. Wie heeft er directe contacten in de wereld van de media? In de bouw? Kunstenaars? Wetenschappers? Uitgevers? Boeren? Elke keer als iemand van ons daar relaties heeft, hebben we dat in *tweede lijn* allemaal...

Het is dus mogelijk om op *elke willekeurige vraag* of van *elk probleem* het begin van een antwoord te vinden in deze kring. Misschien ben je of kun je het zelf, of misschien is het een vriend die jij kent. Als je dan bereid bent het vertrouwen te delen en de link te zijn, dan is de ander geholpen.

En het bijzondere van een netwerk als LinkedIn is natuurlijk dat je die lagen zichtbaar kunt maken. Dat is revolutionair! In deze zaal weten we niet van elkaar wie wie kent en hoe je elkaar zou kunnen helpen met een verbinding. LinkedIn maakt dat wel zichtbaar op een manier en op een schaal die in de fysieke wereld niet mogelijk is. We beseffen nog maar nauwelijks welke mogelijkheden dat biedt.

Toch gaan we het hier even proberen...

(interactief moment: vragen naar vragen, zoeken naar de antwoorden)

Social Sunday: oefenen in vertrouwen en delen. Dat is het geheim van waarachtig mens-zijn en het geheim van het koninkrijk Gods!